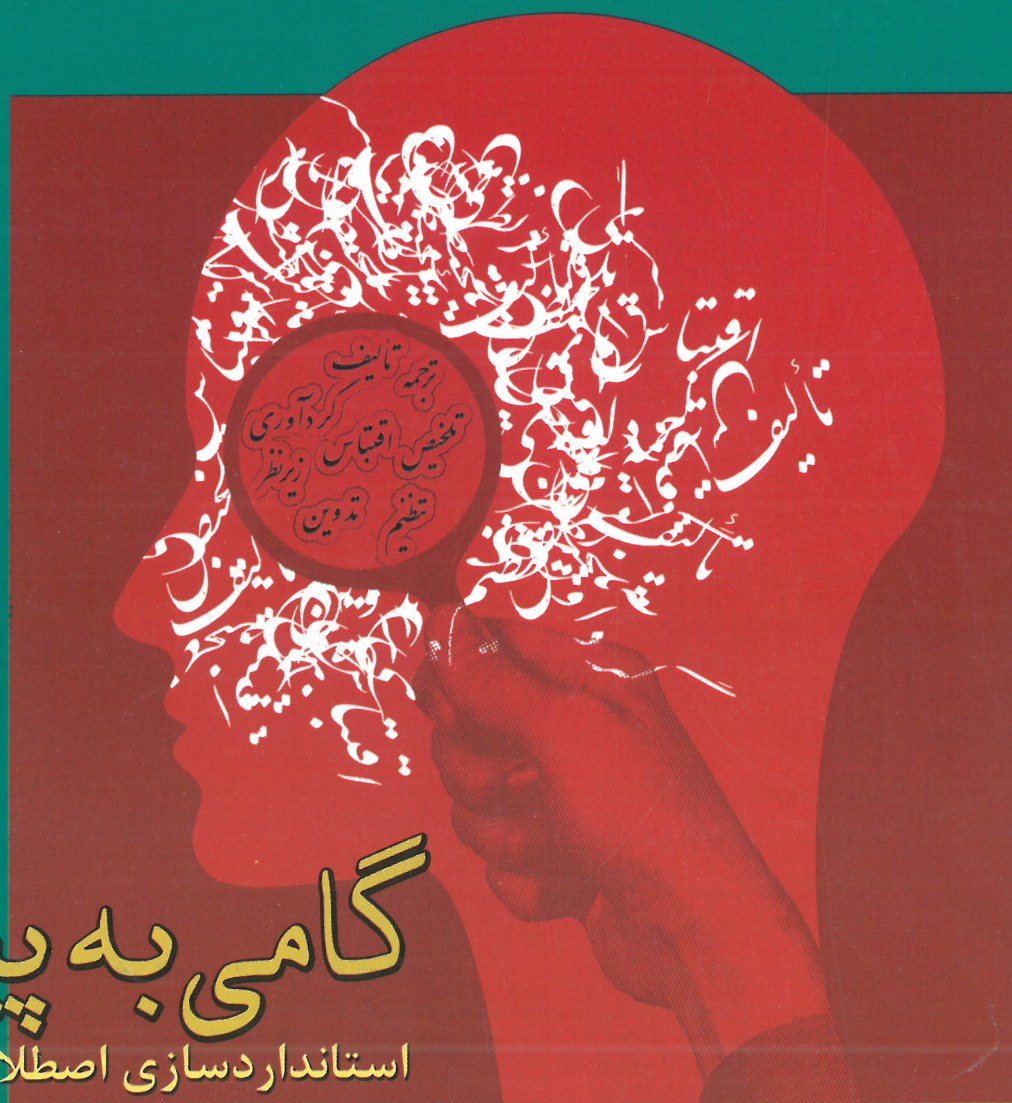

مرکز نشر دانشگاه

سال دوم، اردیبهشت - خرداد ۱۳۸۵

گامی به پیش

استانداردسازی اصطلاحات نشر

ممیزی علمی و اصطلاحات پدیدآورندگی

در مرکز

خبرهایی از
مرکز نشر دانشگاهی
در فروردین و اردیبهشت

فرهنگستان زبان و ادب فارسی، افتتاح می‌شود و صاحب‌نظران در جریان سخنرانیها و میزگرد این هم‌اندیشی، اصطلاحات رایج مربوط به پدیدآوردگی در نشر امروز را مورد بحث و فحص قرار خواهند داد. گزارش کوتاهی از روند آمادگی برای این هم‌اندیشی و نیز تعاریف پیشنهادی مرکز نشر برای اصطلاحات پدیدآوردگی در صفحات بعد خواهد آمد.

رئیس جدید گروه کشاورزی

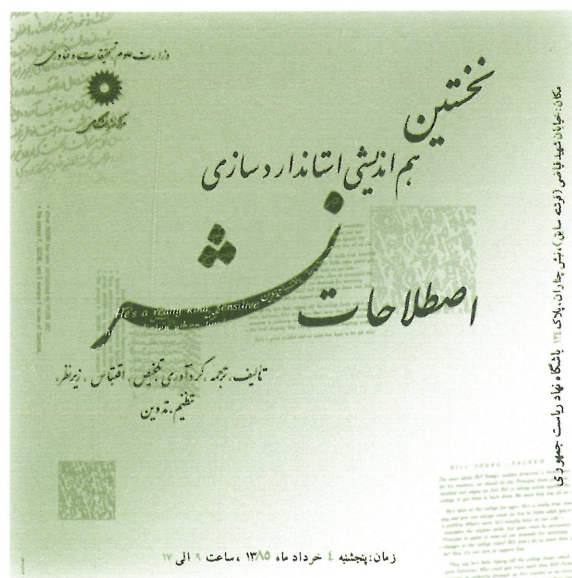
دکتر میرخلایق میرنیا، طی حکمی از سوی رئیس مرکز نشر دانشگاهی، به ریاست گروه کشاورزی منصوب شد. پیش از او، خانم مهندس امید اقتداری گروه کشاورزی را اداره می‌کرد. حکم دکتر مُر از این قرار است:

با توجه به سوابق ارزشمند آموزشی و پژوهشی و آثار تألیف و ترجمه‌شده حضرت‌عالی در زمینه‌های کشاورزی، منابع طبیعی و زیست‌محیطی و نیز سابقه طولانی و درخشان در مدیریت مراکز آموزشی و پژوهشی کشور به موجب این حکم به عنوان رئیس گروه کشاورزی مرکز نشر دانشگاهی منصوب می‌شود. امید است با توجه به اساسنامه مرکز نشر دانشگاهی اثربخشی هم‌افزاینده‌ای در پیشبرد اهداف مندرج در این اساسنامه داشته باشید. توفیق شما را از خداوند منان مسئلت دارم.

فرید مُر

آغاز فروش اینترنتی کتاب در مرکز

طرح کارتهای اعتباری کتاب در مرکز نشر دانشگاهی نهایی شد و بعد از چاپ و توزیع کارتها که در قطعات ۲۰، ۳۰ و ۵۰ هزار تومانی به فروش می‌رسند، علاقه‌مندان از این پس می‌توانند از طریق مراجعه به سایت مرکز نشر دانشگاهی در آدرس WWW.IUP.IR به ثبت سفارش بپردازند و کتابهای مورد نیاز را در منزل یا محل کار تحویل بگیرند. گزارشی از چگونگی اجرای این طرح و مزایای آن در صفحات بعد آمده است.

اولین هم‌اندیشی، چهارم خرداد برگزار می‌شود

نخستین هم‌اندیشی استانداردسازی اصطلاحات نشر، چهارم خردادماه جاری در باشگاه ریاست‌جمهوری واقع در خیابان فرشته برگزار می‌شود. این نشست یک‌روزه، با سخنان دکتر حسن حبیبی، رئیس

جریمه بپردازند، مرکز نشر دانشگاهی استعمال هرگونه دخانیات را از اول اردیبهشت‌ماه در محیط مرکز ممنوع کرد. در بخشنامه‌ای که مدیریت مرکز نشر دانشگاهی خطاب به کلیه واحدهای تابعه صادر نموده است، پس از اشاره به تلفات چندمیلیون نفری سیگار در میان غیرسیگاریها، که قربانی دود سیگار دیگران شده‌اند، و نیز ضرورت حفظ سلامت کارکنان مرکز نشر دانشگاهی از این عامل خطرناک، منع استعمال دخانیات در مرکز نشر دانشگاهی به اطلاع عموم کارکنان رسیده است. متن بخشنامه از این قرار است:

با توجه به اینکه هر سال چند میلیون انسان غیرسیگاری در جهان به علت استنشاق دود ناشی از سیگارهای همجوار خود دچار سرطان شده و جان خود را از دست می‌دهند، و به منظور حفظ سلامت کارکنان محترم مرکز نشر دانشگاهی، به اطلاع می‌رساند که استعمال هرگونه دخانیات در محل کار از تاریخ ۱۳۸۵/۲/۱ ممنوع می‌باشد. امید است کارکنان سیگاری مرکز با رعایت مفاد مندرج، به تندرستی و سلامت دیگر همکاران خود احترام بگذارند.

تحقیق و تفحص مجلس از آموزش عالی

مجلس شورای اسلامی اقدام به انجام تحقیق و تفحص از آموزش عالی کشور کرده است. مراکز آموزش عالی در این تفحص محدود به وزارت علوم نیست و حتی آموزش و پرورش را هم در بر می‌گیرد. در اطلاعیه مربوط به این تحقیق و تفحص مراکز آموزش عالی مشمول طرح شامل این مراکز هستند: ستادهای مرکزی وزارت علوم، وزارت بهداشت، وزارت آموزش و پرورش، و سازمان مرکزی دانشگاه آزاد اسلامی، و مراکز آموزش عالی سراسر کشور، اعم از دولتی، غیرانتفاعی و آزاد اسلامی، در محورهای آموزشی، پژوهشی، فناوری، دانشجویی، فرهنگی، اداری - مالی، و طرح و توسعه.

یک هیئت سه‌نفره از گروه تحقیق و تفحص در ساختمان مرکزی مرکز نشر دانشگاهی مستقر شدند و اطلاعیه‌هایی نیز در ساختمانهای مرکز نشر نصب شد. این اطلاعیه‌ها ضمن معرفی طرح تحقیق و تفحص، از کلیه کارکنان خواسته است که اطلاعات، شکایات و مستندات خود را به گروه مستقر در مرکز یا به خود مجلس شورای اسلامی گزارش کنند. تحقیق و تفحص مجلس شورای اسلامی یک وبسایت هم دارد که نشانی آن از این قرار است: www.tahavvol.com

اجل دست‌بردار نیست

نورالدین بدری کوهی چندان دیر به عارضه سرطان معده‌اش پی برد که هیچ فرصتی برای فرار از اجل نماند؛ او بیست روز بعد از اینکه فهمید در دستان بی‌رحم سرطان گرفتار است، روی تخت

در نمایشگاه بین‌المللی کتاب امسال دانشجویها سر و دست شکستند

باید سری به نمایشگاه بین‌المللی و غرفه مرکز نشر دانشگاهی می‌زدید تا شور و شوق دانشجویان برای خرید کتابهای مرکز را تماشا کنید. غرفه فروش کتاب مرکز نشر با اینکه حصار داشت و مشتریها نمی‌توانستند از نزدیک کتابها را لمس کنند و ببینند، یکی از پرمشتری‌ترین غرفه‌های ناشران دانشگاهی بود. امسال هم غرفه مرکز نشر مثل سال گذشته ۴۸ متر مربع مساحت داشت، اما توانست حدود چهل درصد بیشتر از پارسال کتاب بفروشد. نمایشگاه نشان داد که مرکز ظرفیتهای توزیع و پخش فراوانی دارد که در صورت فعال کردن آنها می‌تواند از اقتصاد نشر بهتری برخوردار شود و یکی از ناشران موفق دولتی در این عرصه به شمار رود.

همچنین مرکز نشر دانشگاهی در نمایشگاه مطبوعات امسال نیز حضور داشت. یازده مجله تخصصی مرکز، در سیزدهمین نمایشگاه مطبوعات به نمایش درآمدند. نمایشگاه امسال مطبوعات نسبت به سالهای گذشته از رونق بیشتری برخوردار بود. امیدواریم در سالهای آینده، مرکز نشر در بخش مطبوعات حضور گرم‌تر و فعال‌تری داشته باشد و داشته‌های گران‌قدر خود را بهتر عرضه کند.

کار سیگار به بخشنامه کشید

پیش از آنکه منع کشیدن سیگار در مجلس شورای اسلامی به بحث و رأی گذاشته شود و نمایندگان محترم برای متخلفان ده هزار تومان

پدیدآورندگی اصطلاحات

اولین هم‌اندیشی اصطلاحات نشر: در آستانه برگزاری

اولین هم‌اندیشی استانداردسازی اصطلاحات نشر، چهارم خردادماه، در باشگاه نهاد ریاست جمهوری واقع در خیابان فرشته برگزار می‌شود.

مهندس کافی، دبیر اولین هم‌اندیشی، در جلسه گروه اجرایی این هم‌اندیشی اعلام کرد: در اولین هم‌اندیشی، اصطلاحات مرتبط با پدیدآورندگی مورد بحث قرار می‌گیرند. زیرا پدیدآورندگی اولین رویداد در صنعت نشر است و سایر فعالیتهای این صنعت پس از پدید آمدن

بیمارستان جان سپرد. بدری که بیش از بیست سال پیش به مرکز آمده بود، در سفارشات خارجی کار می‌کرد و شش‌ماه آخر را به امور اداری منتقل شده بود. دوستان و همکاران او در مرکز کوشیدند تا شاید اجل را برای مدتی از خانه بدری دور کنند، اما اجل بی‌امان آمده بود و عجله داشت.

بعد از تحریر: در صحبتی که با دوستان بدری در مرکز داشتیم، از نبود صندوقی برای رفع مشکلات فوری و حیاتی همکاران گله داشتند. راستی در این مواقع خطر که جیبهای کارمندان شریف مثل همیشه خالی است، چه کسی به کمک خواهد آمد؟ آیا بهتر نیست مرکز نشر صندوقی برای این موارد داشته باشد تا در مواقع مقتضی مبلغی را به صورت وام در اختیار گرفتاران قرار دهد؟

■ تسلیت به یک همکار

پدر گرامی خانم صدری، از همکاران واحد فناوری اطلاعات مرکز نشر دانشگاهی، دار فانی را وداع گفت. خبرنامه مرکز نشر دانشگاهی این مصیبت را به او و سایر بازماندگان آن مرحوم تسلیت می‌گوید.

■ دختر ملک‌الشعرا در مرکز نشر دانشگاهی

پروانه بهار، دختر ملک‌الشعراى بهار، به دعوت عبدالحسین آذرنگ ساعتی را مهمان مرکز نشر دانشگاهی بود. گزارشی از این حضور در صفحات بعد آمده است.

■ دو خبر از تعاونی مسکن

خبر اول اینکه خردادماه پروژه قدیمی واحدهای مسکونی شهر جدید هشتگرد به پایان می‌رسد و این‌طور که آقای یعقوبی گفته است، طی مراسمی با حضور دکتر مر، واحدها به صاحبانشان تحویل می‌شود. خبر دوم هم اینکه شایعات مربوط به معلق شدن پروژه دانشگاه علوم پزشکی تهران صحت ندارد و این پروژه کماکان راه خودش را می‌رود.

درباره فعالیتهای تعاونی مسکن و دو تعاونی دیگر مرکز، گفت‌وگویی با آقای محبوب یعقوبی انجام داده‌ایم که در صفحات بعد آمده است.

اثری است که ساختار کلی، شیوه
ارائه و تنظیم مطالب، سبک، و بیان آن
متعلق به نگارنده باشد.

اثری که در آن مطالبی از زبانی به
زبان دیگر به طور دقیق، مفهوم، کامل،
و حتی المقدور با رعایت سبک اثر
اصلی بیان شود.

اثری که با اهدافی
مشخص و رعایت امانت
با خلاصه کردن اثری
تفصیلی فراهم شده باشد.

اثری که با دخل و تصرف در مطالب یک (یا به ندرت
چند) اثر دیگر بازنویسی شده باشد.

اثری که از فراهم آوردن و کنار هم قرار دادن
مطالبی از منابع مختلف با کمترین دخل و تصرف
پدید آمده باشد.

گفته می شود اثری «زیر نظر» شخصی پدید آمده است
اگر آن شخص طرحی ساختار کلی، سفارش مطالب به
نویسندگان یا مترجمان یا استفاده از آثار موجود، دادن
آرایش و نظم به اثر، و توصیه به تغییر و اصلاح به
نویسندگان یا مترجمان را به عهده داشته بوده باشد.

گفته می شود اثری
«به کوشش» شخصی
پدید آمده است اگر
آن شخص سفارش
مطالب، گزینش آنها
از متون دیگر، و
تبدیل آنها به یک
مجموعه را به عهده
داشته بوده باشد.

قرار بر این است که در میزگرد
هم‌اندیشی، تعاریف به اطلاع اهل
فن برسند و پس از حک و اصلاح
لازم در طول برگزاری همایش،
به عنوان تعاریف استاندارد
اصطلاحات پدیدآورندگی، به
مراجع دارای صلاحیت اعلام
شوند

نوشته، شکل می‌گیرند. پیش‌بینی
شده است که در هم‌اندیشی‌های
بعدی، اصطلاحات مربوط به ویرایش
و تولید کتاب استاندارد شوند.

مهندس کافی یادآور شد که برگزاری
هم‌اندیشی، سنتی قدیمی در مرکز نشر به
شمار می‌رود و در دهه شصت، دست کم چهار

هم‌اندیشی در مرکز نشر دانشگاهی برگزار شد که با توجه
به بضاعت اندک مرکز در هزینه‌های مالی چنین برنامه‌هایی، تأثیر
فرهنگی آن در جامعه نشر کشور چشمگیر بوده است.

کافی در بخش دیگری از سخنان خود افزود: هم‌اندیشی اخیر با
همکار و پشتیبانی فرهنگستان زبان و ادب فارسی برگزار می‌شود.
برای استخراج تعاریف استاندارد از نظر مرکز نشر دانشگاهی، ۱۱
جلسه علمی با حضور صاحب‌نظران برگزار شد و تعاریف مربوط به

پدیدآورندگی در آنها مورد بحث قرار
گرفت. قرار بر این است که در میزگرد
هم‌اندیشی، تعاریف به اطلاع اهل فن
برسند و پس از حک و اصلاح لازم در
طول برگزاری همایش، به عنوان تعاریف
استاندارد اصطلاحات پدیدآورندگی، به مراجع
دارای صلاحیت اعلام شوند.

اولین هم‌اندیشی استانداردسازی اصطلاحات نشر، قرار است
با سخنرانی دکتر حسن حبیبی، رئیس فرهنگستان زبان و ادب
فارسی، افتتاح شود و دکتر مَر، رئیس مرکز نشر دانشگاهی، گزارشی
از روند برگزاری همایش به اطلاع حضار برساند. در نشست دوم، سه
نفر از متخصصان نشر صحبت خواهند کرد و در برنامه پایانی که
بعدازظهر برگزار خواهد شد، یک میزگرد برای نهایی کردن تعاریف
پدیدآورندگی تشکیل می‌شود.

خبرنامه

۵

مرکز نشر دانشگاهی
شماره یازدهم
اردیبهشت ۱۳۸۵ خرداد

اولین هم‌اندیشی استانداردسازی اصطلاحات نشر، به اصطلاحات مربوط به پدیدآورندگی اختصاص یافته است. در مورد ضرورت‌های استاندارد کردن این اصطلاحات و مشکلاتی که به علت ابهام در این تعاریف در میان جامعه دانشگاهی و ناشران علمی کشور پیش می‌آیند، با دکتر فرید مَر، رئیس مرکز نشر دانشگاهی و برگزارکننده این هم‌اندیشی، گفت‌وگوی کوتاهی کرده‌ایم.

آقای دکتر مَر، چه ضرورت و نیازی شما را بر آن داشت که دست به برگزاری این هم‌اندیشی بزنید؟

برونداد نشر علمی، کتاب است. اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها برای ارتقای درجه علمی، باید مقاله و کتاب بنویسند و بسته به اینکه چه نوع کتابی به چاپ برسانند امتیازات معینی کسب می‌کنند. مشکل اینجاست که ضابطه‌ای برای برآورد کمی و کیفی آنها وجود ندارد. با وجود این، در خیلی از موارد سنجۀ ممیزی قرار می‌گیرند. ممیزی در حیات علمی متقاضی و اعتبار پژوهشی‌اش تأثیر زیادی دارد. مثلاً در ارتقای علمی از مرتبه استادیاری به دانشیاری و دانشیاری به استادی، کتاب جزو عوامل مهم امتیازگیری است و تدوین‌کننده‌های آیین‌نامه‌های ارتقا، امتیاز تألیف را دو برابر امتیاز ترجمه در نظر گرفته‌اند، بدون اینکه تعریف صحیح و دقیقی از تألیف داشته باشند، یا انواع ترجمه را با یکدیگر مقایسه کرده باشند و همه انواع آزاد و کلمه‌به‌کلمه و محتوایی را یکی گرفته‌اند. این کاستی موجب شده است که در هیئت‌های ممیزی سراسر کشور که باید دقیق‌ترین کار ممیزی علمی صورت بگیرد، امتیاز دادن به این دو نوع کتاب متکی به برداشت شخصی امتیازدهنده باشد.

این مشکل محدود به ترجمه و تألیف است؟

هیئت‌های ممیزه اغلب با این دو اصطلاح سروکار دارند، اما در کتابهای دانشگاهی اصطلاحاتی مثل اقتباس، گردآوری، به کوشش، به اهتمام،

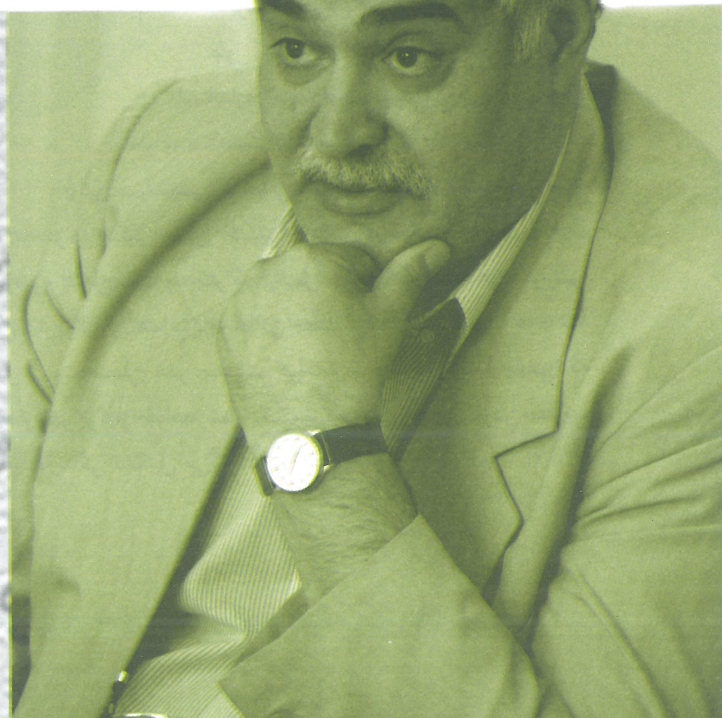
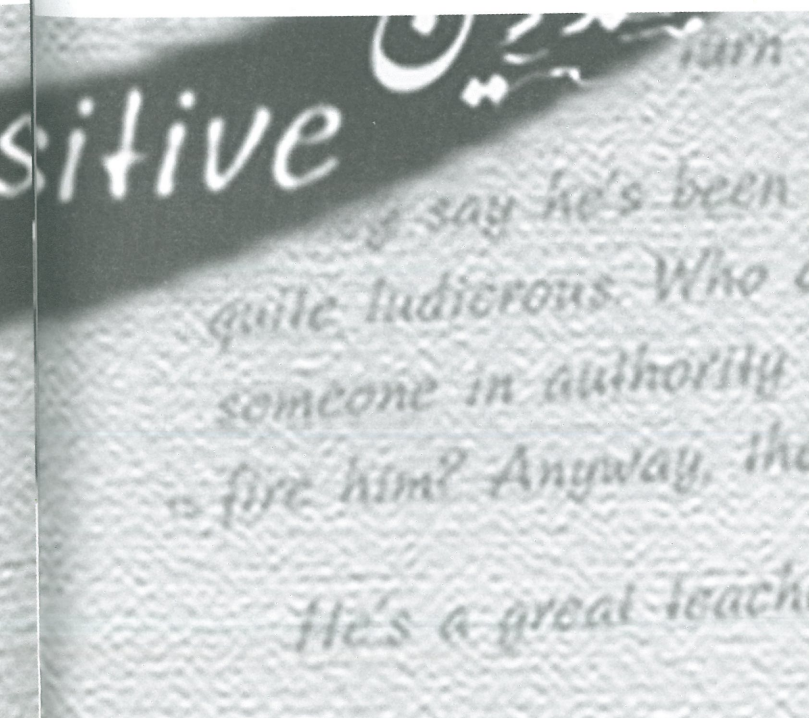
ممیزی علمی و لزوم تعریف اصطلاحات پدیدآورندگی گفت‌وگو با دکتر فرید مَر

خبرنامه
مرکز نشر دانشگاهی

شماره یازدهم
اردیبهشت - خرداد ۱۳۸۵

۶

تصنیف... به چشم می‌خورد که تعاریف مشخصی در نشر ندارند. گاهی هم تلفیقی از دو اصطلاح پدیدآورندگی روی جلد کتابها به چشم می‌خورد، مثل اقتباس و گردآوری، تألیف و ترجمه... که در نبود استاندارد و تعریف، برای خودشان عالمی دارند. اخیراً مرسوم شده است که روی جلد کتاب، عنوان کتاب و یک اسم آمده تا خواننده را دچار این توهم کند که صاحب اسم، نویسنده کتاب است، در حالی که داخل کتاب، این اسم را به عنوان مترجم یا گردآورنده می‌بینیم. این کارها از مصادیق فریبکاری است.

■ از این قبیل مشکلات، دیگر کجا پیش می‌آید؟

یک مورد دیگر مربوط به مسئلهٔ ممیزی در انتخاب کتابهای سال جمهوری اسلامی است که دامنه‌اش به آثار غیرعلمی مثل ترجمهٔ داستان هم می‌رسد. کسانی که کار ممیزی این آثار را انجام می‌دهند، بسته به تجربه و شناخت و تشخیص شخصی خود عمل می‌کنند و می‌دانیم که مرجع انسانی نمی‌تواند خالی از حُب و بغض و کاستیهای فردی باشد. با توجه به این مشکلات که در دانشگاهها و ناشران علمی و نیز انتخاب کتاب در سطح ملی وجود دارد، مرکز نشر دانشگاهی این ضرورت را تشخیص داد که در گام اول این اصطلاحات را استاندارد کند و آنها را سامان بدهد تا در وزارتخانه‌های مختلف، به‌ویژه وزارت علوم و وزارت بهداشت، هیئت ممیزه‌ها مرجع دقیقی برای امتیازدهی به آثار اعضای هیئت علمی داشته باشند.

■ فکر می‌کنید این استانداردسازی چه کمکی به رفع مشکلاتی که گفتید بکند؟

اگر این کار انجام شود، علاوه بر اینکه بسیاری از کاستیهای موجود را رفع می‌کند، امیدواریم حق هیچ‌یک از نویسندگان یا مترجمان ضایع نشود. متأسفانه یک مؤلف واقعی که حاصل عمرش را به صورت یک اثر

تألیفی واقعی و متکی بر پژوهشهای شخصی خود منتشر کرده با یک گردآورنده که در سال یکی دو کتاب منتشر می‌کند در یک جایگاه قرار گرفته‌اند و به هر دو مؤلف می‌گوییم و چه بسا دومی را مؤلف موفقتر و پرکارتری می‌دانیم. استانداردهای پدیدآورندگی باید به ممیزها کمک کند که بین او دو نوع تألیف، که هر کدام به نوبهٔ خود ارزشمند هستند، فرق بگذارد و امتیازات مختلفی منظور کند.

■ این نخستین هم‌اندیشی است؛ دومین و سومین هم‌اندیشی در چه موضوعی خواهند بود؟

در مقولهٔ نشر، به جز تعاریف مربوط به پدیدآورندگی، مقوله‌های دیگری هم داریم که باید استاندارد شوند. مقوله‌ای مثل ویراستاری که یکی از مهم‌ترین دستاوردهای مرکز نشر دانشگاهی است، قطعاً می‌تواند در هم‌اندیشیهای بعدی مرکز مورد بحث قرار بگیرد و گمان می‌کنم مرکز نشر دانشگاهی اقتدار و صلاحیت لازم را برای ورود در این بحث هم داشته باشد. سایر مقولات، حتی نمونه‌خوانی و صفحه‌بندی و چاپ و... هم می‌توانند موضوعات آیندهٔ هم‌اندیشیهای ما را تشکیل دهند.

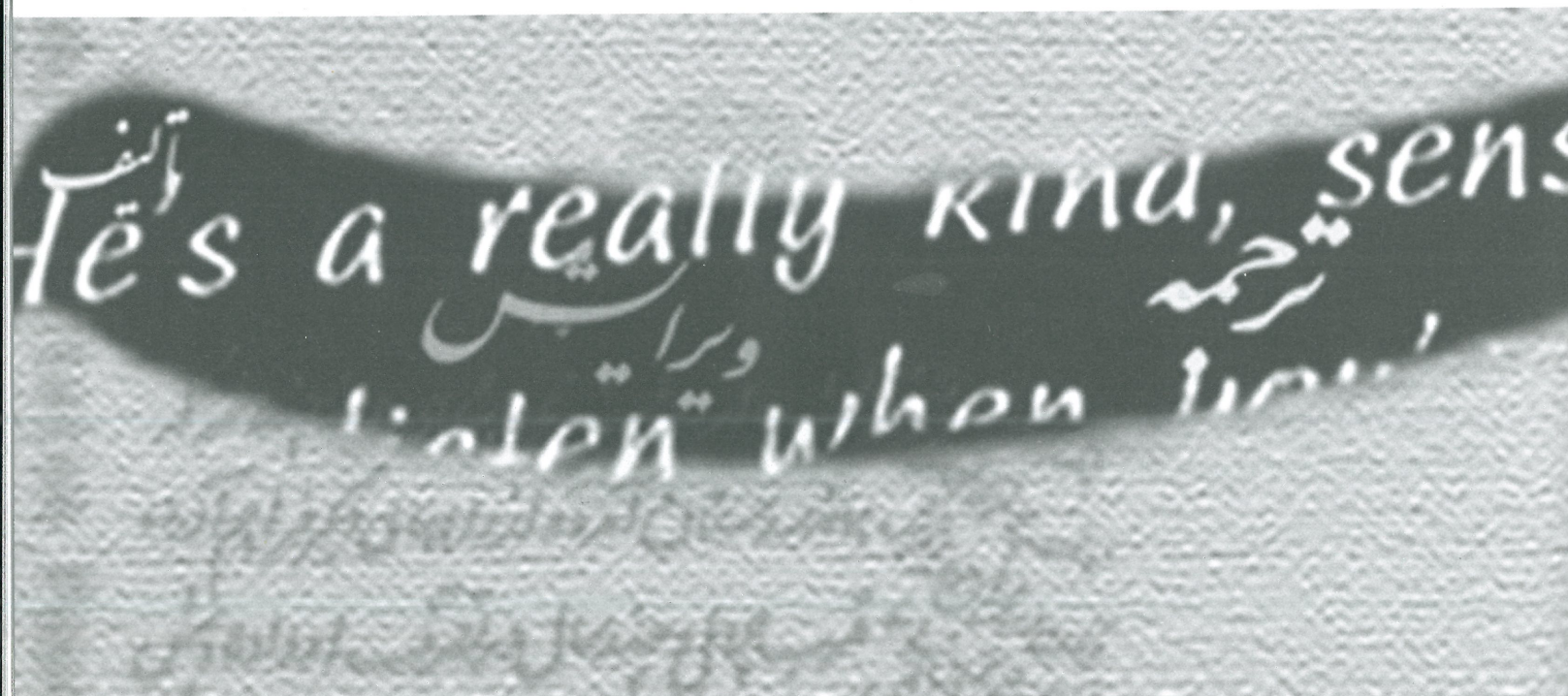
■ در صورت استاندارد شدن تعاریف مربوط به پدیدآورندگان کتاب، چطور این استاندارد به کار گرفته خواهد شد؟ آیا ضمانت اجرایی هم دارد؟

پیش‌نویس این تعاریف را صاحب‌نظرانی از مرکز نشر دانشگاهی و جاهای دیگر تهیه کرده‌اند که در جریان هم‌اندیشی به بحث و رأی گذاشته می‌شود. نسخهٔ نهایی را یا از طریق وزارت علوم یا وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در اختیار دولت قرار می‌دهیم تا پس از تصویب در هیئت دولت مقدمات اجرایی آن فراهم شود و دولت این تعاریف را به عنوان استاندارد رسمی به زیرمجموعه‌های خود ابلاغ کند و به صورت سند ملی انتشارات علمی کشور درآید.

خبرنامه

۷

مرکز نشر دانشگاهی
شمارهٔ یازدهم
اردیبهشت - خرداد ۱۳۸۵

رودرویی مشتری و فروشنده دارد که با توجه به تراکم مشغله‌ها و مسافت‌های طولانی و پردردسر و نیز دشواری انجام امور بانکی، رفته‌رفته به عنصری نامطلوب و پردردسر تبدیل می‌شود. چاره این دردسر چنددهه است که پیدا شده و کارتهای اعتباری به عنوان ناجیان دنیای مدرن اقتصادی به میدان عمل آمده‌اند. رشد فناوریهای اطلاعاتی و ارتباطی و شبکه جهانی اینترنت، بانکها و مراکز تجاری جهان را در یک سامانه یکپارچه به هم وصل کرده است و بسیاری از امور بانکی و مالی بدون حضور افراد و اسکناس و دیگر اوراق بهادار، تنها به کمک تعدادی عدد و رقم در فضای مجازی اینترنت صورت می‌گیرند و معاملات کلان چنددهه‌میلیاردی از این طریق به سامان می‌آیند.

■ انواع کارتهای اعتباری

مهندس شبستری، سپس در مورد طرز کار کارتهای اعتباری می‌گوید: در مورد طرز کار این کارتها باید گفت که اغلب آنها پیش‌پرداخته‌اند. یعنی متقاضی مقداری پول به بانک یا شرکت صادرکننده کارت می‌پردازد و در طول زمان از خدمات بانک یا شرکت استفاده می‌کند. در میان کارتهای اعتباری موجود، دو نوع کارت اعتباری بیش از بقیه مورد استفاده قرار می‌گیرند: یک نوع کارت اعتباری بانکی وجود دارد که می‌توان با استفاده از آنها هر نوع کالایی را خریداری کرد، مشروط به آنکه دستگاه کارت‌خوان متصل به بانک صادرکننده کارت در آن فروشگاه موجود باشد. از جمله این کارتها کارت اعتباری بانک پارسیان و بانک سامان است. نوع دوم از کارتهای اعتباری، کارتهای خدماتی‌اند. این کارتها به منظور ارائه خدمات خاص طراحی شده‌اند و کارکرد دیگری ندارند. نمونه این کارتها، کارتهای تلفن و اینترنت هستند که توسط صادرکننده شارژ و به خریدار فروخته می‌شوند.

مدیر واحد فناوری اطلاعات مرکز، کارت کتاب مرکز را از نوع کارتهای خدماتی خاص می‌داند و در این مورد می‌گوید: کارت کتابی که مرکز نشر دانشگاهی طراحی کرده است، از نوع کارت اعتباری خاص است و با آن صرفاً می‌توان کتاب خرید و در حال حاضر صرفاً می‌توان از مرکز نشر دانشگاهی و از طریق سایت اینترنتی مرکز این خرید را انجام داد.

■ طرز کار کارت اعتباری کتاب

طرز کار کارت کتاب مرکز از این قرار است که مشتری، یک یا تعدادی از این کارتها را می‌خرد. پس از پاک کردن برچسب پشت کارت، شماره سریال، شماره کاربری و شماره رمز آن آشکار می‌شود. سپس از طریق شبکه جهانی اینترنت به نشانی www.iup.ir که سایت رسمی مرکز نشر دانشگاهی است می‌رود و از بین کتابهای عرضه‌شده

دیگر برای خرید کتابهای مرکز لازم نیست از منزل خارج شوید

یک کارت اعتباری برای خرید کتاب

■ مرکز نشر دانشگاهی، در اقدامی که احتمالاً اولین در نوع خودش در ایران باشد، اقدام به انتشار کارتهای اعتباری کتاب کرده است. با این کارتها می‌توان از طریق اینترنت کتابهای درخواستی را درب منزل تحویل گرفت؛ پول کتاب قبلاً هنگام خرید کتاب پرداخت شده است.

■ چرا کارت اعتباری؟

مدیر واحد فناوری اطلاعات مرکز نشر، مهندس شبستری، در مورد ضرورتهای استفاده از کارتهای اعتباری توضیح می‌دهد:

کارتهای اعتباری، اسکناس را از چرخه امور مالی خارج می‌کنند. اسکناس پدیده‌ای است نسبتاً حجیم که حمل و نقل آن خطراتی به دنبال دارد، و نیز انتقال و شیوع انواع بیماریها از طریق آن امکان‌پذیر است. به علاوه، معامله با اسکناس نیاز به

خبرنامه
مرکز نشر دانشگاهی

شماره یازدهم
آردیبهشت - خرداد ۱۳۸۵

در این سایت، کتابهای مورد نظر خود را انتخاب و به سبد خرید خود می‌افزاید. پس از این مرحله به صفحه مربوط به سبد خرید یا فروشگاه مراجعه می‌کند و ضمن وارد کردن مشخصات فردی و آدرس کامل خود، گزینه «استفاده از کارت کتاب مرکز نشر دانشگاهی» را انتخاب می‌کند و گزینه پرداخت را فشار می‌دهد. در صورتی که اشکالی در ورود اطلاعات خریدار نباشد، صفحه‌ای ظاهر خواهد شد که این صفحه شامل سه محل برای ورود شماره سریال، شماره کاربری، و شماره رمز است. خریدار باید این قسمت را به دقت پر کند و سپس گزینه بررسی اعتبار را فشار دهد. در صورتی که اطلاعات دریافت شده برای کارت

کتاب صحیح باشد، صفحه‌ای ظاهر می‌شود که در آن ضمن ارائه آخرین وضعیت موجودی کارت کتاب، پیغام مناسبی مبنی بر ارسال کتابهای مورد تقاضا از طریق پست به چشم می‌خورد و در صورتی که خریدار هر یک از سه مشخصه موجود در کارت را اشتباه وارد نماید، پیغام خطایی دریافت می‌کند.

پس از ثبت درخواست خریداران، گزارش این خرید در واحد فناوری اطلاعات تهیه و به منظور تحویل به خریدار به بخش توزیع مرکز نشر داده می‌شود و این بخش با استفاده از پیک موتوری یا پست، کتابها را به منازل یا سازمانها می‌برد و تحویل می‌دهد. مرکز نشر دانشگاهی بابت این خدمات هزینه اضافی دریافت نمی‌کند و تنها قیمت پشت جلد کتاب را محاسبه می‌نماید.

خرید کتاب با کارت چه مزیتی دارد؟

مزیت خرید کتاب با استفاده از کارت اعتباری و از طریق اینترنت این است که پیش از این خریداران می‌بایست پس از ثبت سفارش از طریق اینترنت، به بانک می‌رفتند و پس از واریز پول به حساب مرکز نشر، فیش پرداختی را از طریق دستگاه فکس به مرکز می‌فرستادند تا برای ارسال سفارش آنها اقدام شود. با استفاده از کارت خرید کتاب، دیگر نیازی به مراجعه به بانک نیست و افراد برای سفارش کتاب و دریافت آن نیازی به خروج از منزل ندارند.

واحد فناوری اطلاعات مرکز نشر درصدد است با بانک پارسیان مذاکره کند تا خرید کتابهای مرکز نشر نیز توسط کارتهای اعتباری پارسیان پشتیبانی شود.

یکی از امکانات قابل توجهی که در طراحی این سامانه خرید در نظر گرفته شده است، امکان ادغام مبالغ چند کارت با هم است. به این منظور در قسمت کارت کتاب سایت مرکز نشر، گزینه‌ای در نظر گرفته شده است که از طریق آن خریدار می‌تواند اطلاعات مربوط به چند کارت را وارد کند مبالغ آنها را با هم جمع بزند و خرید نماید.

مهندس شبستری، استفاده از کارت کتاب را به نفع مشتری و مرکز می‌داند و می‌گوید که در حال حاضر از هر یک از کارتهای اعتباری کتاب که با مبالغ ۲۰، ۳۰ و ۵۰ هزار تومان چاپ شده‌اند، ۳۰۰۰ عدد تکثیر شده و از طریق بخش بازاریابی و توزیع مرکز آماده فروش است. بنابراین، علاقه‌مندان برای تهیه کارتهای کتاب می‌توانند با شماره‌های ۸۸۷۲۲۴۹۸ و ۸۸۷۲۲۴۹۹ تماس بگیرند.

از کجا بخریمش؟

خانم رحیمدل، مسئول بازاریابی و توزیع مرکز نشر نیز در تکمیل حرفهای مهندس شبستری چند نکته را اضافه کرد: پیش از عید، نامه‌ای از طرف رئیس مرکز به دانشگاههای سراسر کشور ارسال شد. در این نامه، کارت کتاب مرکز معرفی شده بود و از مسئولان دانشگاهی دعوت به عمل آمده بود که برای تشویق به کتاب و کتابخوانی و رفع نیازهای علمی دانشجویان و اعضای هیئت علمی دانشگاهها، کارت کتابهای مرکز از سوی دانشگاه خریداری و به مناسبتهای مختلف به عنوان هدیه در اختیار دانشگاهیان قرار گیرد.

مرکز نشر دانشگاهی برای کسانی که بیش از پانصد هزار تومان کارت خریداری کنند، ۱۵ درصد و برای خریداران یک میلیون تومانی به بالا، ۲۰ درصد تخفیف در نظر گرفته است. تکفروشی کارتها تخفیف ندارد، در عوض هزینه پست و ارسال کتابها — که خود هزینه قابل توجهی است — از مشتریان گرفته نخواهد شد. کتابها در تهران به وسیله پیک و در شهرستانها از طریق پست ارسال می‌شود.

درباره دفتر انتشارات

می‌شود. دفتر به او می‌گوید که چه مدارکی باید تحویل بدهد. بعد مدارک و کتاب به معاونت پژوهشی ارسال می‌شود. معاونت، کتاب را برای ارزیابی در اختیار گروه‌ها و شوراهای تخصصی می‌گذارد. پس از ارزیابی و پذیرش اثر، دفتر انتشارات با پدیدآورنده اثر قرارداد تنظیم می‌کند و کار را برای ویرایش و تولید به بخش‌های مربوطه ارسال می‌نماید. در هر مرحله از تولید و چاپ کتاب و حتی تصمیم‌گیری در مورد تجدید چاپ و رقم تیراژ و... دفتر انتشارات در مقام بازوی اجرایی معاونت پژوهشی عمل می‌کند.

یکی دیگر از کارهای دفتر، ایجاد مناسبات با نهادها و ناشران دیگر در رابطه با چاپ مشترک کتاب است. این دفتر یک بانک اطلاعاتی از کتابهای دانشگاهی هم به وجود آورده است که به ناشران دانشگاهی — و البته خود مرکز نشر — کمک می‌کند تا بدانند آیا یک کتاب خاص همزمان در برنامه ناشر دیگری قرار دارد یا نه و آیا این کتاب قبلاً چاپ شده است یا خیر. معمولاً ناشران دانشگاهی، مشخصات کتابهای چاپ‌شده یا در دست انتشار خود را به اطلاع دفتر انتشارات می‌رسانند و اعضای هیئت علمی هم برای اقدام به ترجمه یک اثر با این دفتر تماس می‌گیرند تا مطمئن شوند کارشان دوباره کاری نیست.

برگزاری اولین هم‌اندیشی استانداردسازی اصطلاحات نشر هم نیاز به دبیرخانه‌ای داشته که زحمت آن هم با دفتر انتشارات است.

یک وظیفه تعریف‌نشده هم در طول زمان به گردن دفتر انتشارات افتاده که عبارت است از نوشتن صورت‌جلسه‌های مختلف مرکز. کارکنان دفتر انتشارات علاوه بر هماهنگی در تشکیل جلساتی مانند جلسات شوراهای تخصصی مرکز و برخی جلسات موردی دیگر، صورت‌جلسات آنها را هم تنظیم می‌کنند.

اسدی پس از تعریف کارهای دفتر یادآوری می‌کند که در نگاه اول برخی از کارهای دفتر حجیم و وقت‌گیر به نظر نمی‌رسند، اما این کارها بسیار پرتعدادند. تعداد خیلی زیادی کار پنج دقیقه‌ای که باید یک‌زود و سر موقع صورت بگیرند و تأخیر در هر کدام از آنها سروصدای زیادی به پا می‌کند.

یکی از کارهایی که در دو سال اخیر به مجموعه کارها اضافه شده، آمارگیری است. اسدی می‌گوید که در گذشته مرکز، عملکرد خود را به صورت آماری بررسی نکرده است. اسدی و همکارانش آمار کتابها را از ابتدا تا کنون و آمار کتابهای تجدید چاپ را از سال ۱۳۸۰ تا همین اواخر چاپ شده‌اند استخراج کرده‌اند تا وضعیت

دفتر انتشارات بازوی اجرایی معاونت پژوهشی مرکز است. کلیه تصمیم‌هایی که در معاونت پژوهشی مرکز نشر در حوزه کتاب گرفته می‌شود، برای اجرا به دفتر انتشارات می‌آید.

خانم مینو اسدی، دو سال است که سرپرست دفتر انتشارات را به عهده دارد. به جز او، سه نفر دیگر هم در این دفتر کار می‌کنند: یک نفر که قراردادهای کتاب را تنظیم می‌کند، نفر دیگری که امور رایانه‌ای دفتر را سامان می‌دهد، و یک منشی که پی‌گیر کارها و قراردادهاست.

اسدی در مورد حوزه کار دفتر انتشارات می‌گوید: این دفتر تمام اموری را که معاونت پژوهشی در رابطه با کتاب مطرح می‌کند به انجام می‌رساند. این امور عبارتند از پذیرش کتاب، عقد قرارداد با نویسندگان و مترجم، و نظارت بر مراحل انتشار کتاب، حتی کمک به تعیین تیراژ کتاب و زمان تجدید چاپ آن.

اسدی برای اینکه تصویری از چگونگی کار دفتر ترسیم کند، این‌طور توضیح می‌دهد: نویسنده یا مترجم وقتی کتابش را برمی‌دارد و به مرکز نشر می‌آید، ابتدا به دفتر انتشارات راهنمایی

خبرنامه
مرکز نشر دانشگاهی
شماره یازدهم
اردیبهشت - خرداد ۱۳۸۵

۱۰

چاپ و فروش و مانده‌های آن را بررسی کنند. هدف از پردازش این قبیل اطلاعات آن است که معاونت پژوهشی و گروه‌های تخصصی در پذیرش کتابها و موضوعات از آنها استفاده کنند. اسدی و همکارانش از وضعیت نامناسب سیستم رایانه‌ای دفتر

مینو اسدی، سرپرست دفتر انتشارات

او فارغ‌التحصیل کارشناسی فیزیک از دانشگاه شهید بهشتی است و از ده سال و نیم پیش به عنوان کارشناس دفتر انتشارات به مرکز پیوسته است. دو سالی هم می‌شود که مدیریت این دفتر را به عهده دارد. اسدی در مورد مرکز نشر می‌گوید:

مرکز از نهادهای ارزشمند جامعه ماست و کارکنان مرکز به این ارزش کم‌وبیش معتقدند. مرکز مثل یک دانشگاه است و بزرگترین اساتید دانشگاهی کشور به اینجا می‌آیند و همیشه چیزهایی برای یاد گرفتن از آنها وجود دارد. من در اینجا مدیریت یک انتشارات علمی را یاد گرفتم و آموختم که چگونه به کلیت تولید اثر علمی به عنوان ناشر نگاه جامعی داشته باشم. مدیران مرکز باید قدر مرکز را بدانند. برای اینکه مرکز در جایگاه شایسته خود قرار بگیرد، باید دید خلافتانه و خلاقیتها فردی کارکنان آن تقویت شود. خلاقیت در کارکنان وجود دارد، باید فضای بروز خلاقیتها را به وجود آورد و گسترش داد.

شهناز قربانی، مسئول تنظیم قراردادها

خانم قربانی ۲۲ سال سابقه کار در مرکز دارد و ۱۹ سال آن را از طرف مرکز در دانشگاه علامه طباطبائی مأمور به کار بوده است. اکنون پنج سال می‌شود که در دفتر انتشارات به تنظیم قراردادهای تألیف و ترجمه و ویرایش و سایر قراردادهای مربوط به انتشار کتاب مشغول است. دست او در تنظیم قرارداد بسیار روان شده و در این زمینه توانایی و تبحر یافته است. قربانی در مورد دفتر انتشارات و مرکز نشر می‌گوید: اگر کسی فکر می‌کند اینجا کار زیادی

گله دارند. آنها برای پردازش داده‌های آماری خود باید اطلاعات را در یک نرم‌افزار قدیمی تحت داس وارد کنند. این نرم‌افزار در شرایط کنونی کارآیی چندانی ندارد و نمی‌توان از آن نمودارها و گرافهای پردازش‌شده مناسب دریافت کرد.

انجام نمی‌شود، پیشنهاد می‌کنم یک هفته‌ای به جای ما بیاید تا بدانند اینجا چقدر کارهای ریز و درشت ریخته است...

خانم دین پناه، مسئول امور رایانه‌ای دفتر

خانم دین پناه ۱۳ سال پیش در واحد تک مشغول به کار شد و از مهر ۱۳۸۳ از تک به دفتر انتشارات آمد. او عهده‌دار کلیه کارهای رایانه‌ای دفتر است. علاوه بر آن، او مسئول ارتباطات و مبادلات میان تولید، گروه‌های تخصصی و معاونت پژوهشی است و صفحه حقوق کتابها را هم تنظیم می‌کند و داده‌های کتابها را برای آمارگیری وارد رایانه می‌نماید و کار پردازش آنها را به عهده دارد. شایک (شماره استاندارد بین‌المللی کتاب) را هم او بر اساس فهرستی که نزد اوست، به کتابها اختصاص می‌دهد. دین پناه در مورد دفتر انتشارات می‌گوید:

امکان یاد گرفتن در اینجا زیاد است و من خیلی چیزها در دفتر انتشارات یاد گرفته‌ام. از جمله اینکه چطور برخورد شایسته توأم با احترام با دیگران داشته باشم.

خانم افشار، مسئول امور دفتری

خانم افشار ۲۴ سال سابقه کار دارد. از حروفچینی با لاینوترون — که در اولین سالهای تشکیل مرکز به کار گرفته شد — شروع کرد، بعد به گروه شیمی رفت و از دو سال پیش به دفتر انتشارات آمد. او کارهای دفتری دفتر انتشارات را انجام می‌دهد، قراردادها را حروفچینی می‌کند، نامه‌های وارده و صادره را ثبت می‌نماید و پی‌گیری کارها و هماهنگی با شوراهای تخصصی را به انجام می‌رساند. خانم افشار درباره امیدهایش از مرکز چنین می‌گوید:

امیدوار بودم که مرکز روزبه‌روز سروسامان بیشتری بگیرد. هنوز هم امیدوارم و آرزو می‌کنم وقتی بازنشسته شدم امیدم را از دست نداده باشم.

که در آن بشریت از سیطرهٔ کمیت و ماده‌گرایی رهایی خواهد یافت و به سرچشمهٔ زلال سنت که علم قدسی و حقیقت دین است راه خواهد برد.

چاپ دوم کتاب «سیطرهٔ کمیت و علائم آخر زمان» به بهای ۳۶۰۰ تومان عرضه شده است.

چاپ مرکز

تاریخ معماری مدرن (پنج جلد)

لئوناردو بنه‌ولو

ترجمهٔ علی‌محمد سادات افسری

این کتاب، یکی از آثار کلاسیک در زمینهٔ معرفی مبانی معماری مدرن به شمار می‌رود و علاوه بر ترجمه به کلیهٔ زبانهای زندهٔ جهان جایگاه ویژه‌ای در عرصهٔ پژوهشهای علمی و فرهنگی کسب کرده است، تا آنجا که امروز کمتر تحقیق ارزنده‌ای دربارهٔ دستمایه‌های معماری و

شهرسازیِ مدرن می‌توان سراغ کرد که از مراجعه به مآخذ و داوریهای آن بی‌نیاز باشد. مؤلف، برای ارزیابی واقع‌بینانهٔ آثاری که شرحشان را در کتاب آورده، با هموار کردن رنج سفر به خود، بناها و شهرها را از نزدیک مشاهده کرده و بسیاری از عکسهای کتاب را شخصاً برداشته است.

این کتاب که ابتدا در قالب دو جلد منتشر شده بود، در طول سالها ساخته و پرداخته شده و به مجموعهٔ پنج جلدی کنونی تبدیل شده است. جلد اول کتاب با عنوان «شهر صنعتی»، معماری مدرن را در صدسال ۱۷۶۰ تا ۱۸۶۰ میلادی در بر می‌گیرد. جلد دوم «آوانگاردها» نام گرفته و به وقایع مربوط به معماری در سالهای ۱۸۹۰ تا ۱۹۱۳ پرداخته است. سومین جلد کتاب «نهضت مدرن» را در فاصلهٔ

سیطرهٔ کمیت و علائم آخر زمان

رنه گنون

ترجمهٔ علی‌محمد کاردان

کتاب سیطرهٔ کمیت و علائم آخر زمان یکی از معروفترین آثار رنه گنون، اندیشه‌ور و دین‌شناس پرآوازهٔ فرانسوی در قرن بیستم است. در این کتاب، که در سالهای آخر حیات پربار این

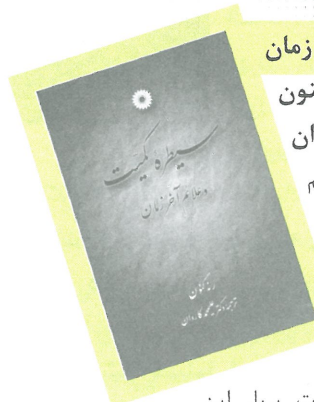
نویسنده تدوین و منتشر شده است (سال ۱۹۴۶)، محور اصلی بحث، بررسی و نقد تمدن کنونی غرب است؛ تمدنی که با ملاک‌هایی چون «بشرگرایی»، «ماده‌گرایی» و «علم‌گرایی» از سویی و نابسامانیهایی چون جنگ و بی‌بندوباری اخلاقی مشخص می‌شود و پای‌بست آن سیطرهٔ کمیت یا جوهر مادی و غفلت از کیفیت یا ذات است. نویسنده، این دوره از تمدن غرب را که به تعبیر هندیان «عصر کالی‌یوگا» یا «عصر ظلمت» نامیده می‌شود، در سراسیمه‌ی سقوط و انحلال می‌بیند و این پیشامدها را قریب‌الوقوع می‌داند و ظهور عالم نوی را نوید می‌دهد

خبرنامه
مرکز نشر فرهنگ

شمارهٔ یازدهم
اردیبهشت - خرداد ۱۳۸۵

۱۲

پژوهشهای زبان‌شناختی فارسی (مجموعه مقالات)

دکتر محمد دبیرمقدم

این کتاب، گزیده مقاله‌های دکتر محمد دبیرمقدم است که طی بیست و چند سال اخیر در نشریات داخلی و خارجی به چاپ رسیده‌اند. شش مقاله کتاب به زبان فارسی و سه مقاله دیگر به انگلیسی نگاشته شده‌اند.

مباحث مطرح‌شده در این کتاب از موضوعات بسیار بنیادی در ساختار زبان فارسی است. تحلیلها و نتیجه‌گیریهای دکتر دبیرمقدم در این مقاله‌ها در مجله‌های بین‌المللی زبان‌شناسی و آثار زبان‌شناسان مورد ارجاع، استقاده و بحث قرار گرفته است. توصیف، تحلیل، و تبیین داده‌های زبان فارسی در چارچوب نظریه‌های نوین زبان‌شناسی و نیز مبنا قرار دادن این داده‌ها در ارزیابی ادعاها و پیش‌بینیهای این نظریه‌های مشخصه بارز کتاب پژوهشهای زبان‌شناختی فارسی است. مطالعه این کتاب به همه دست‌اندرکاران زبان و زبان‌شناسی و به‌ویژه آنانی توصیه می‌شود که با مسائل زبان فارسی دست و پنجه نرم می‌کنند و برای گشودن آنها کمر همت بسته‌اند.

مقاله اول این مجموعه مقالات به «مجهول در زبان فارسی» می‌پردازد. در مقاله دوم، ساختمانهای سببی در زبان فارسی بررسی می‌شوند. مقاله سوم «پیرامون 'را' در زبان فارسی» است. در مقاله بعدی، مقاله چهارم، فعل مرکب در زبان فارسی بررسی شده است. مقاله پنجم توصیف ویژگیهای زبانی دو کودک عقب‌مانده ذهنی و منزوی و تحلیل پیامدهای آن است. مقاله ششم از مجموعه مقالات فارسی کتاب، «زبان فارسی و نظریه‌های زبانی: در جستجوی چارچوبی برای تدوین دستور جامع زبان فارسی» نام دارد. سه مقاله انگلیسی کتاب هم این عناوین را دارند:

- Passive in Persian
- On the (In)dependence of Syntax and Pragmatism Evidence from the Postposition -rā in Persian
- Compound Verbs in Persian

چاپ نخست پژوهشهای زبان‌شناختی فارسی، ۴۱۴ صفحه دارد و به بهای ۵۵۰۰ تومان به بازار کتاب عرضه شده است.

سالهای ۱۹۱۸ تا ۱۹۴۰ معرفی می‌کند. در جلد چهارم، «معماری در سالهای پس از جنگ جهانی دوم»، یعنی از ۱۹۴۵ تا ۱۹۷۰ مورد بررسی قرار گرفته است. سرانجام جلد پنجم «موج نوی معماری» را در سه دهه ۱۹۷۰، ۱۹۸۰ و ۱۹۹۰ شامل می‌شود. این مجموعه مصور پنج‌جلدی که درون یک جعبه عرضه خواهد شد، به بهای ۱۸ هزار تومان به فروش می‌رسد.

سینتیک مهندسی شیمی (دو جلد)

جی. ام. اسمیت

ترجمه مهندس خلیل‌صوتی خیابانی

این کتاب، ویرایش سوم سینتیک مهندسی شیمی است که هدف کلی آن تشریح ساده طراحی واکنشاگاه

با شرحی از سیستمهای عملی و واقعی شیمیایی است. دانشجویان سالهای سوم و چهارم دوره کارشناسی مهندسی شیمی به آسانی قادر به درک مطالب این کتاب خواهند بود. چاپ اول این کتاب در دو جلد، ۸۳۴ صفحه و سرجمع به بهای ۹۴۰۰ تومان در بازار نشر قابل خرید است.

آشنایان ره عشق (مجموعه مقالاتی در معرفی شائزده عارف بزرگ)

تألیف گروهی از مؤلفان

به کوشش محمودرضا اسفندیار

زیر نظر نصرالله پورجوادی

در این کتاب، گروهی

از عارفان بزرگ مسلمان

از نقاط مختلف جهان اسلام معرفی

می‌شوند. این شائزده عارف عبارتند از: رابعه عدویه، بایزید بسطامی، جنید بغدادی، ابوسعید ابوالخیر، خواجه عبدالله انصاری، احمد غزالی، ابن‌فارض، محیی‌الدین ابن عربی، فخرالدین عراقی، مولانا جلال‌الدین رومی، امیرسیدعلی همدانی، شاه نعمت‌الله ولی، و محمد داراشکوه. این شائزده زندگی‌نوشت را چهارده نویسنده داخلی و خارجی به رشته تحریر درآورده‌اند.

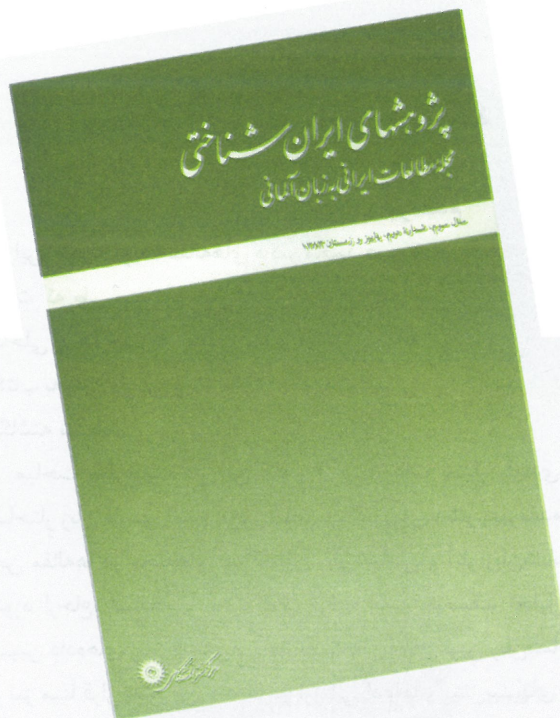
آشنایان ره عشق را مرکز نشر دانشگاهی با همکاری سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی به چاپ سپرده و ۵۶۲ صفحه وزیری کتاب که در میان جلد سخت (گالینگور) قرار گرفته است، ۶۵۰۰ تومان بها دارد.

خبرنامه

۱۳

شماره یازدهم
اردیبهشت - خرداد ۱۳۸۵

عصر یک روز بهاری، با پروانه بهار

پژوهشهای ایران‌شناختی مجله مطالعات ایرانی به زبان آلمانی

هفتمین شماره پژوهشهای ایران‌شناختی، اردیبهشت امسال منتشر شد. این مجله که به زبان آلمانی منتشر می‌شود، چکیده تعدادی از مقالات را به فارسی در انتهای مجله می‌گنجاند. در این شماره، مقاله‌ای از کارین مزیگ - والبورگ با عنوان «دلایل، ابعاد و اهداف آزار مسیحیان در زمان شاپور دوم و جنگ با رومیان» آمده و در آن شاپور دوم از اتهام آزار مسیحیان تبرئه شده است.

رکسانه هاگ - هیگوچی، در مقاله‌ای با عنوان «تأملاتی چند درباره ضابطه در عرصه فارسی» به نقد مقاله ویلیام هانوی می‌پردازد که گفته بود آگاهی به ضابطه‌های ادبی، محصول مدرنیته است. نویسنده نشان می‌دهد که در حوزه شعر فارسی و آفرینش ادبی، نوعی سازوکار گزینش در کار بوده که در دوران پیش از مدرنیته زمینه را برای شکل‌گیری ضابطه در ادبیات فراهم کرده است.

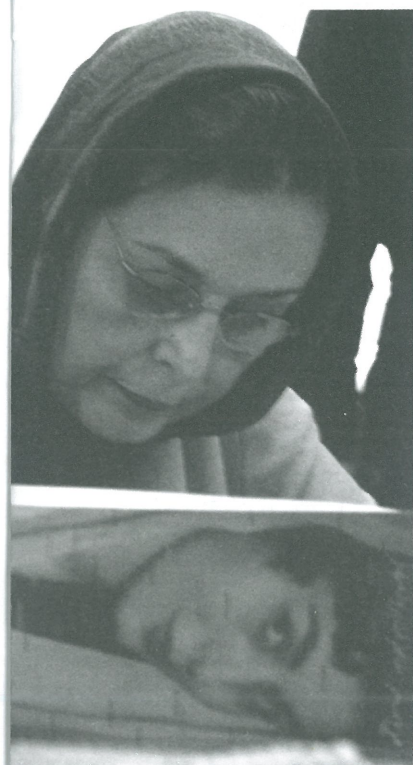
آقای ابوالفضل خطیبی هم در این شماره مقاله‌ای جالب توجه دارد: «بیت‌های زن‌ستیزانه در شاهنامه». او در این مقاله به بررسی این ابیات پرداخته و آنها را به ابیات الحاقی و اصلی تفکیک کرده است. خطیبی نشان داده است که ابیات زن‌ستیزانه شاهنامه اغلب یا الحاقی‌اند یا از زبان قهرمانان شاهنامه نقل شده‌اند و در ابیات اصیل شاهنامه که بیانگر آرای خود فردوسی‌اند، تلقی کاملاً عاطفی و احساسی نسبت به زنان انعکاس یافته است.

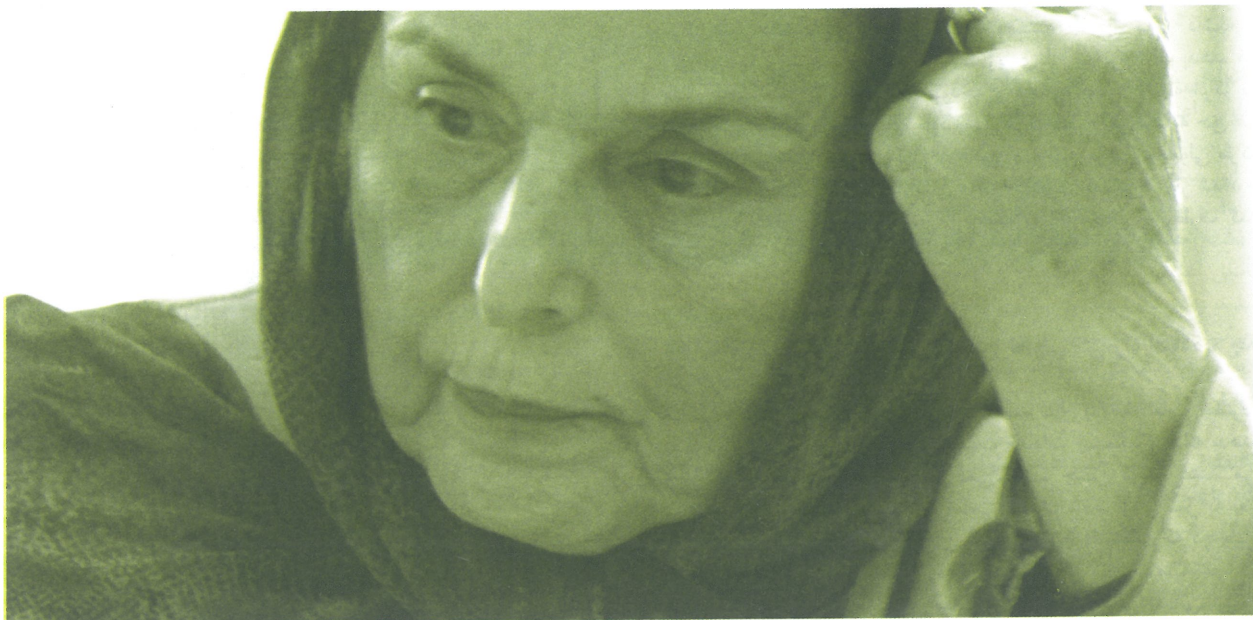
سردبیر و مدیر مسئول جدید این مجله دکتر امید طبیب‌زاده است که در دانشگاه ابن سینای همدان تدریس می‌کند. این مجله هر شش ماه یک بار منتشر می‌شود.

■ یازدهمین دوره ویرایش، در اولین نیمسال خود درسی به نام ویرایش ساختاری داشت به معلمیت عبدالحسین آذرنگ، که از دانشجویان خواسته بود کتابی در قالب خاطره را از نظر ساختاری ویرایش کنند و نیز گفته بود که دست بر قضا نویسنده کتاب را به واسطه می‌شناسد و در اولین حضور او در ایران به کلاس می‌خواندش. این فرا خواندن بیش از یک سال به طول انجامید، اما سرانجام بهار (پروانه بهار)، در یک روز بهاری به مرکز نشر آمد، تا دانشجویان را از فضای

شماره یازدهم
اردیبهشت - خرداد ۱۳۸۵

تهران سال ۱۳۸۵ شمسی به باغ خاطرات پروانه بهار، برادران و خواهران پرتعدادش و از همه مهمتر پدرش ملک‌الشعراى بهار ببرد، زمانی در ۶۰-۷۰ سال پیش.

**پروانه بهار می‌گوید که
فامیل بهار برای اولین بار
می‌خواهند آبان امسال
تولد ملک‌الشعرا را جشن
بگیرند**

پاسخ همه آنهاست: مرگ!

دانشجوها می‌پرسند که چرا این کتاب، کتاب خاطرات پروانه بهار از ملک‌الشعراى بهار نیست، و ملک‌الشعرا به اندازه ۱۷ سال از زندگی ۷۷ ساله نویسنده در کتاب حضور دارد. نویسنده

می‌گوید که در نسخه انگلیسی بسیاری از ضعفهای گفته‌شده در این جلسه را جبران کرده است. دانشجوها که دستی هم در ترجمه دارند، پیشنهاد می‌کنند که ترجمه کتاب را به عهده بگیرند، که پروانه بهار می‌پذیرد و از آن استقبال می‌کند.

یکی از دانشجویان که در مورد ملک‌الشعرا کار محققانه‌ای کرده است، می‌گوید: لطف کار شما این است که یک‌دفعه از پنجاه سال پیش کنده‌اید و آمده‌اید اینجا. نبودن شما در ایران، خاطرات شما را دست‌نخورده باقی گذاشته است. اگر در ایران می‌ماندید و می‌نوشتید، احتمالاً نگاه و نوشته‌تان خیلی دست‌خورده می‌شد.

بهار می‌گوید که چنین است و به علاوه در ارتباط با مردم به زبان فارسی هم مشکلاتی پیدا کرده است: به بقال زنگ زدم که شیر می‌خوام. می‌گه سه روزه یا شیش‌ماهه؟! یا اینکه می‌گم از این کیسه‌هایی که خاکروب توش می‌ریزند دارید؟ می‌گه نه. می‌گم پس خاکروب را کجا می‌ریزید؟ می‌گه خیابون! بالاخره می‌فهمه منظورم کیسه زباله است. می‌گه واحد شما چیه؟ می‌گم خُب، ریال! منظورتون چیه؟ بالاخره می‌فهمم منظورش نمرة آپارتمانها!...

پروانه بهار می‌گوید که فامیل بهار برای اولین بار می‌خواهند آبان امسال تولدش را جشن بگیرند. دانشجوها مشتاقانه می‌گویند که آیا می‌توانند در این مراسم باشند و کمک کنند. و بهار استقبال می‌کند.

کتاب «مرغ سحر»، یک کتاب خاطره است از پروانه بهار، دختر یکی مانده به آخری ملک‌الشعراى بهار و خواهر بزرگتر مهرداد بهار. این زن ۷۷ ساله، شصت سال پیش ترک دیار کرد و در معیت همسرش، علی‌اکبر خسرویپور، که نماینده ایران در بانک جهانی بود، به ینگه‌دنیا رفت. او اولین مدرسه فارسی‌زبان را در واشنگتن تأسیس کرد، در ۶۲ سالگی بازنشسته شد و در دهه هشتم زندگیش، داستان زندگی خود و پدرش را نوشت، که می‌ترسید اثری ملال‌آور باشد، که نبود. و امروز، در طبقه آخر ساختمان مرکز نشر دانشگاهی در میان حلقه‌های گل نشسته است و با دانشجویان یازدهمین دوره ویرایش مرکز نشر حرف می‌زند.

پروانه بهار تا ۱۷ سالگی نزد پدر بود. او خاطرات روزانه‌اش را هر روز می‌نوشت و همین یادداشتهای روزانه بودند که مایه کتاب «مرغ سحر» شدند. او نسخه‌ای انگلیسی از این اثر را نیز تألیف کرده است که توضیحات آن مفصلتر و به جزئیات در آن بیشتر پرداخته است. این همان نقطه‌ای است که دانشجویان دوره ویرایش نیز به عنوان یک ضعف ساختاری در اثر فارسی یافته‌اند و نیمی از بحث و گفت‌وگوی آنها با پروانه بهار حول آن است. بهار، اشخاص بسیاری را وارد دنیای خاطرات خود می‌کند که اغلب بی‌سرانجام می‌مانند و خواننده مشتاق آخر و عاقبت آنهاست؛ آخر و عاقبتی که وقتی از بهار می‌پرسند، یک تک‌کلمه که طنز تلخی در خود نهفته دارد

مرکز نشر دانشگاهی از همان قدیم همیشه مشکل مالی داشته و بنابراین، مدیریت نمی‌توانسته خدمات زیادی از این نوع ارائه بدهد. هر وقت صحبت می‌کردیم، کمبود بودجه و محدود بودن بودجه مرکز به درآمدهای خودش و روی پای خود بودن مرکز مطرح می‌شد که حق هم داشتند و درآمدهای مرکز بیش از حقوق و برخی مزایای معمولی مرکز را کفاف نمی‌داد. بنابراین، کارکنان مرکز خودشان دست به کار شدند و به تأسیس تعاونیهایی که بخشی از مشکلات رفاهیشان را برطرف کند اقدام کردند.

۱. تعاونی مصرف

■ از تعاونی مصرف شروع کنیم. این تعاونی کی راه افتاده و چه کار کرده است؟

همکاران مرکز از همان سالهای اول، فکر کنم سال ۱۳۶۵، تعاونی مصرف را درست کردند. این تعاونی نمی‌توانست خدمات چشمگیری ارائه بدهد، چون کالاهای کوپنی بودند و تعاونی نمی‌توانست جنس کوپنی بدهد. من در سال ۱۳۷۴ عضو هیئت مدیره تعاونی مصرف شدم. از آن سال به بعد ما به طور متوسط ده میلیون تومان فروش سالانه داشته‌ایم که در جمع به هفتاد میلیون تا سال گذشته رسیده است. در آن سال سرمایه اعضا ده هزار تومان بود که در طول این مدت در اثر گردش مالی تعاونی، ارزش این سرمایه به ازای هر یک از اعضا در سال ۱۳۸۴ به پنجاه هزار تومان و حدس می‌زنم در اوایل امسال به هفتاد هزار تومان رسیده باشد.

■ تعاونی مصرف مخصوص کارمندان مرکز است یا نه، و اگر نه، چه خدمات و تسهیلات ویژه‌ای را برای اعضای خودش ارائه می‌دهد؟

تعاونی مصرف به روی عموم باز است و چه برای اعضا و چه دیگران، ۵ تا ۷ درصد سود روی قیمت کالاهای خریداری‌شده می‌کشد. اما کالاهایی هم هستند که برای اعضا با تخفیف ویژه داده می‌شوند. مثل برنج که هماهنگ می‌کنیم و مستقیماً از شمال کشور و با قیمت مناسب می‌آوریم. یکی دیگر از خدمات تعاونی به اعضا، فروش قسطی لوازم خانگی برای جهیزیه و سایر کالاهای مایحتاج است.

■ چند نفر عضو تعاونی مصرف‌اند و برای عضویت در آن چه کار باید کرد؟

این تعاونی زیر نظر وزارت تعاون فعالیت می‌کند و اعضای آن ۲۵۰ نفر از کارکنان مرکز هستند. هیئت مدیره فعلی آن هم به جز من، آقایان ابوالفضل بیرامی و نورالدین بدری هستند. اگر کسی بخواهد عضو تعاونی مصرف شود، می‌تواند یک درخواست کتبی به هیئت مدیره بدهد و مبلغ ۵۰ هزار تومان به عنوان حق عضویت بپردازد که این مبلغ را می‌تواند به محض لغو عضویت پس بگیرد.

۲. تعاونی اعتبار

■ تعاونی اعتبار از کی تأسیس شده و چه خدماتی ارائه می‌دهد؟

این تعاونی هم در اوایل دهه شصت تأسیس شد. هدف از تأسیس این تعاونی، پرداخت وام به اعضا تا سه برابر سپرده‌گذاری آنهاست. سال ۱۳۸۰ که عضو هیئت مدیره شدم، مبلغ وام ۱۵۰ هزار تومان بود. الان می‌شود تا ۳۰۰ هزار تومان وام گرفت، به شرط اینکه ۱۰۰ هزار تومان سپرده باشند. داریم تلاش می‌کنیم مبلغ وام افزایش پیدا کند. یکی از راهکارهای افزایش وام، ادغام صندوق قرض‌الحسنه مرکز نشر است در این تعاونی. این صندوق جنبه غیر رسمی دارد و با ادغام در تعاونی، علاوه بر افزایش موجودی آن و امکان ارائه وام بیشتر،

تعاونیهای سه گانه مرکز نشر چه کار می‌کنند؟

گزارشی از فعالیتهای تعاونیهای مرکز نشر دانشگاهی
در گفت‌وگو با محبوب یعقوبی

■ محبوب یعقوبی، عضو هیئت مدیره همه تعاونیهای مرکز نشر دانشگاهی است و بنابراین بیش از همه از حال و روز تعاونیهای سه‌گانه مرکز خبر دارد. او ۴۲ سال دارد و در رشته ادبیات فارسی مدرک کارشناسی گرفته است. به علاوه یک انتشاراتی به اسم «یار روشن» را اداره می‌کند که تا به حال هفت کتاب در حوزه فرهنگ و ادب چاپ کرده است. یعقوبی از سال ۱۳۶۷ به مرکز آمد و در بخش توزیع به کار مشغول شد. ده سال بعد، سال ۱۳۷۷، به عنوان کارشناس امور اداری و هماهنگی گروه علوم انسانی به یاری مرحوم موجانی رفت که سرپرست گروه علوم انسانی بود. از سال ۱۳۸۴، علوم انسانی را رها کرد و کارشناس امور اداری در خود امور اداری شد.

■ مرکز نشر چند تا تعاونی دارد و شما در این تعاونیها چه سمتی دارید؟

تعاونیهای مرکز سه تا هستند: تعاونی مصرف، تعاونی اعتبار، و تعاونی مسکن. من در تعاونی مسکن و اعتبار مدیر عامل، و در تعاونی مصرف رئیس هیئت مدیره هستم.

■ این تعاونیها خودجوش بوده‌اند یا به اصطلاح از بالا به پایین تشکیل شده‌اند؟

خبرنامه
برگه‌های

۱۶

شماره یازدهم
اردیبهشت - خرداد ۱۳۸۵

می‌تواند جنبه رسمی‌تر و قانونی‌تری بگیرد.

■ تعاونی اعتبار به جز این وام، خدمت دیگری هم ارائه می‌دهد؟

تعاونی اعتبار، عضو تعاونی اعتبار استان تهران است. ما به واسطه این عضویت، توانسته‌ایم تاکنون ۲۲ میلیون تومان اعتبار برای اعضا بگیریم. از این مبلغ تا کنون ۱۲ میلیون پرداخت شده است و تعدادی نیز برای دریافت مابقی این وام به تعاونی اعتبار استان معرفی می‌شوند. سال گذشته حدود سی میلیون تومان هم از بانک ملی ایران شعبه پارک تأمین اعتبار شد که تعدادی از اعضای تعاونی به بانک یادشده معرفی شدند و در قالب وام دو میلیون تومانی خرید کالا آن را دریافت کردند. جناب آقای جاجرودی، رئیس بانک ملی شعبه پارک، قولش را داده‌اند که امسال به مابقی اعضا وام بپردازند. برای این کار سیصد میلیون تومان اعتبار لازم است. جا دارد که از ایشان یک بار دیگر تشکر کنم.

■ تعاونی اعتبار چند عضو دارد و برای عضویت جدید در آن چه کار باید کرد؟

تعاونی اعتبار هم زیر نظر وزارت تعاون است و صرفاً به اعضای خود وام پرداخت می‌کند. اعضای تعاونی حتماً باید کارمند مرکز نشر دانشگاهی باشند. تعداد اعضای این تعاونی در حال حاضر ۱۷۰ نفر است. برای عضویت در این تعاونی باید درخواست کتبی نوشت و حداقل مبلغ ۵۰ هزار تومان سپرده‌گذاری کرد. حداکثر وام پرداختی ۳۰۰ هزار تومان است و بنابراین، کسی که چنین وامی را درخواست می‌کند باید حداقل ۱۰۰ هزار تومان سپرده نزد تعاونی داشته باشد. در حال حاضر اعضای هیئت مدیره تعاونی اعتبار، به جز من، آقایان ابوالفضل بیرامی و مجید اردش هستند.

۳. تعاونی مسکن

■ این روزها اطلاعاتی‌های تعاونی مسکن روی در و دیوار مرکز زیاد به چشم می‌خورند. حرفهای زیادی هم در مورد فعالیتهای تعاونی مسکن شنیده شده است. تعاونی مسکن کی تأسیس شده و پروژه خانه‌سازی تعاونی مسکن در شهر جدید هشتگرد به کجا رسیده است؟

حدود بیست سال قبل تعاونی مسکن تأسیس شد. در زمان ریاست جمهوری هاشمی رفسنجانی، طرح شهرکهای حاشیه‌ای تهران پیش آمد. قرار شده بود تعدادی شهرک حاشیه‌ای که ساماندهی شهری داشته باشند در اطراف تهران ایجاد شوند و سرریز جمعیت تهران را در خودشان جا بدهند. یکی از این شهرها، هشتگرد جدید بود که جای آن سر راه اتوبان تهران به قزوین تعیین شده بود. تعاونی مسکن مرکز نشر دانشگاهی هم در این شهر جدید، ۵۰ سهم برای خانه‌سازی گرفت. یعنی ترکیبی از آپارتمان و خانه ویلایی. از این تعداد ۲۵ نفر به علت طولانی شدن کار کنار رفتند، چون تا سال ۱۳۸۰ حتی جای این خانه‌ها هم معلوم نشده بود. در این زمان، یک بار دیگر با ۲۵ سهم باقی‌مانده اقدام به احیای کار تعاونی گرفتیم. در این زمان جای احداث واحدهای مسکونی معلوم شده بود و می‌شد کار ساخت و ساز را شروع کرد. لازم است بگویم که تعاونی مسکن در سال ۱۳۸۰ هیئت مدیره نداشت (چون اعضای هیئت مدیره از مرکز رفته بودند) و بنابراین نمی‌توانست زمین را تحویل بگیرد. سازمان زمین شهری هشتگرد اخطار می‌کرد که اگر تعاونی مسکن شکل قانونی به خودش نگیرد زمین را تحویل نمی‌دهد و پس از سپری شدن مهلت قانونی سهم این تعاونی از زمینهای شهر جدید هشتگرد باطل می‌شود. پی‌گیری کردیم و گفتیم که تعاونی در حال شکل‌گیری مجدد است. در این سال مجمع عمومی برگزار کردیم و هیئت مدیره تشکیل دادیم که به جز من، خانم اختر رجبی و آقای مسعود دمیرچیلو هم عضو شدند. از آن به بعد، یک سال و نیم طول کشید تا مراحل قانونی طی شود و ۲۵ سهم به اعضای تعاونی تعلق بگیرد. از این ۲۵ سهم، به ۱۷ نفر زمین تحویل داده شد و هشت نفر بقیه منتظر ماندند تا تعاونی مسکن برایشان خانه

بسازد. یک زمین ویلایی هم سازمان زمین‌شهری هشتگرد به عنوان حق آن ۲۵ نفر که انصراف نداده و پول خود را نگرفته بودند اختصاص داد. این زمین ۲۲۰ متر مساحت دارد که باید ۲۵ نفر از اعضای تعاونی، با توافق هم بفروشند و پول آن را میان خود تقسیم کنند. الان که دارم با شما صحبت می‌کنم، تعاونی مسکن هشت واحد خود را ساخته و آماده تحویل کرده است. تا دو ماه دیگر احتمالاً با حضور دکتر مر و در جریان یک مراسم، این واحدها به اعضا تحویل خواهند شد.

■ پروژه جدید تعاونی مسکن ظاهراً با دانشکده علوم پزشکی تهران رابطه پیدا کرده است. جریان دانشکده پزشکی تهران چیست و چطور این رابطه بین تعاونی مسکن مرکز و آنها برقرار شد؟

دانشکده علوم پزشکی تهران، زمینی در اطراف پونک، خیابان شهید باهنر، خریده بود و نحوه واگذاری آن را در روزنامه آگهی کرده بود. یکی از اعضای تعاونی مسکن مرکز نشر این آگهی را نشان داد و ما هم با مدیر عامل تعاونی مسکن آنجا، آقای مهندس سعیدی، تماس گرفتیم. این زمین ۱۵ هزار متر مربع مساحت دارد و قرار است ۴۵۰ واحد مسکونی در آن ساخته شود. آنها حدود صد نفر مازاد داشتند. ما درخواست کتبی دادیم و آنها هم موافقت کردند. ما هم برای عضوگیری در این پروژه دست به یک نظرسنجی در میان اعضای تعاونی زدیم. نتیجه نظرسنجی این شد که ۵۰ نفر حاضر به ثبت نام در این پروژه شدند و ما این افراد را از طرف تعاونی مسکن مرکز به تعاونی مسکن دانشگاه علوم پزشکی تهران معرفی کردیم تا با آنها قرارداد ببندند و هزینه‌های جاری را برایشان تعیین کنند. زمین به صورت چارویاری است و کاربرد مسکونی دارد. الان دارند تراکم آن را از شهرداری می‌گیرند. تخمین زده‌اند که دو و نیم تا سه سال ساخت آن طول می‌کشد. واحدهای آن ۶۰ تا ۱۰۰ متر مربع مساحت دارند. در ابتدای قرارداد باید به ازای هر متر مربع ۵۰ هزار تومان برای خرید زمین به تعاونی مسکن دانشگاه علوم پزشکی پرداخت شود. یک ماه بعد هم باید ۵۰ هزار تومان پرداخت شود که در مجموع به ازای هر متر مربع زمین، ۱۰۰ هزار تومان واریز می‌شود. پیش‌بینی شده است که واحدهای ساخته‌شده در نهایت متری ۴۰۰ هزار تومان تمام شوند. از کل مبلغ ۸ و شاید ۱۵ میلیون تومان وام به اعضا پرداخت خواهد شد.

■ تعاونی مسکن مرکز مستقلاً برای گرفتن زمین و ساختن خانه برای اعضای خود برنامه‌ای دارد؟

دنبال زمین ارزان قیمت می‌گردیم. نامه درخواست به سازمان زمین‌شهری تهران نوشته‌ایم و آنها یک نوبت برای رسیدگی به درخواست ما تعیین کرده‌اند. ظاهراً در محدوده کرج، زمین ارزان قیمت یافت می‌شود. اگر بپذیرند، طبعاً امکانات و تسهیلاتی هم برای ساخت و ساز در اختیار تعاونی مسکن قرار می‌دهند.

■ مدیریت و بخش اداری مرکز نشر در این مورد چه کمکی می‌توانند به تعاونی مسکن بکنند؟

توقعی از مرکز نشر برای کمک مالی نداریم. مشکلات مرکز را می‌دانیم و با آن کنار آمده‌ایم. اما مرکز نشر می‌تواند از تعاونی مسکن حمایت اداری بکند. رئیس محترم مرکز قول داده‌اند جلساتی با هیئت مدیره تعاونیها داشته باشند.

لازم می‌دانم در انتها نکته‌ای را یادآوری کنم: حرفهایی در مرکز نشر به من نسبت داده شده است. از این فرصت استفاده می‌کنم و به همکاران محترم می‌گویم که من حرفهایم را یا به واسطه آگهی، یا در جلسه‌های مجمع و یا مستقیم و زنده اعلام می‌کنم و هیچ حرف دیگری را قابل اعتنا نمی‌دانم.

گویند: عاشق بهر معشوق بمیرد

این حرف است

کار باید، کار!

خبرنامه

۱۷

مرکز نشر چشمه

شماره یازدهم

اردیبهشت ۱۳۸۵ خرداد

اگر مهر و امضا یا اثر انگشتی در پایش داشت، به این راحتیها انکارکردنی نبود.

شاید به همین علت بود که آدمیزاد وقتی قلم به دست گرفت تا قراردادی با همسایه، شهادت‌نامه‌ای برای خویشاوند، تظلمی به کدخدا، یا عریضه‌ای به عدلیه بنویسد، ناگهان ترمز احساسات طبیعی‌اش را کشید و در انتخاب کلمات و عبارات احتیاط کرد تا دسته‌گلی به آب ندهد. در دنباله همین احتیاط صرفه را در آن دید که گاهی دوپهلو بنویسد، و چون از صراحت خیری ندیده بود، کم‌کم به مبهم‌نویسی و لاجرم درازنویسی رو آورد؛ و بعد — به‌خصوص اگر از مخاطبانش تمنایی داشت — شرط ادب در آن دید که از عرض ادب و احوال‌پرسی کوتاهی نکند.

تا اینجا تحولات نثر مکاتباتی چندان روشنم نبود، تا آنکه با پا گرفتن و جا افتادن نهادهای دیوانی در اوایل دوران قاجار، به‌تدریج صنفی به نام «کاتب» شکل گرفت که منتهای آرزوی اعضای رسیدن به مقام کاتب دربار بود. کاتبان پس از سالها ممارست سرانجام توانستند بیهوده‌نویسیهای پراکنده گذشتگان را در قالب کلیشه‌هایی جمع و جور کنند. در ادامه این موفقیتها بود که انواع تکنیکهای شکسته‌نفسی و ابراز مراتب عبودیت و جان‌نثاری را هم ابداع کردند و در نوشته‌هایشان به کار گرفتند. به‌مخده‌هایشان تکیه دادند و با هزار کرشمه قلم، تا می‌توانستند «صنعت» به کار بردند و با الفاظ ثقیل عبارت‌پردازی کردند. اینها تکلف و مطمئن‌نویسی را به اوج کمال رساندند. در واقع مهمترین دستاورد این گروه در سیر تکامل نثر دیوانی فارسی این بود که تا توانستند، با زبان فاخر و به خط شکسته نستعلیق، همچنان مهمل بنویسند.

پس از انقلاب مشروطه و چندسالی پس از تأسیس کلاسهای سوادآموزی برای اکابر، نوشتن از انحصار خواص بیرون آمد و نسل کاتبان حرفه‌ای هم، خودبه‌خود، خوشبختانه منقرض شد. اما ماجرای تطوّر نثر اجتماعی - اداری فارسی متأسفانه هنوز به پایان

پاکیزه‌نویسی در متون اداری

از یادداشت‌های رضا بهاری

■ قدری تاریخچه

قدیمها می‌گفتند که حرف باد هواست؛ یعنی هم گوینده می‌تواند مسئولیت گفته‌هایش را نپذیرد و هم شنونده بهتر است که به آن گفته‌ها اعتماد نکند. اما حرف مکتوب فرق می‌کرد. حرف وقتی مکتوب می‌شد سندیت پیدا می‌کرد، مخاطبان بالقوه بی‌شماری پیدا می‌کرد، و خلاصه اهمیت پیدا می‌کرد. حرف مکتوب، به‌خصوص

یک فلاسک چای برای سی نفر

یادداشتی از ر- توسلیان درباره کلاسهای ویرایش

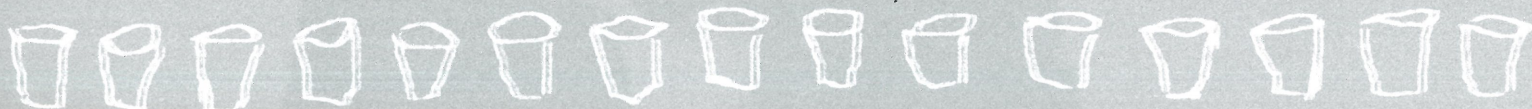
فقط باید جایی باشد که ظرفیت یک کلاس سی نفره را داشته باشد. اگرچه برای دانشجویان مکان تشکیل کلاسها هم از همان ابتدای شرکت در آزمون دوره ویراستاری مهم بوده است و گاه شکایت می‌کنند که چرا مکان تشکیل کلاسها داخل محدوده طرح ترافیک کشیده شده است و چطور باید راه دور را بدون وسیله شخصی بیایند. به‌خصوص که بیشتر دانشجویان شاغل هم هستند. اما شاید بیشترین اعتراضها بابت اساتید باشد. مهمترین ویژگی دوره‌های ویراستاری مرکز نشر دانشگاهی که بسیاری از فارغ‌التحصیلان رشته‌های مختلف را به اینجا کشانده است حضور جمعی از اساتید خبره کشور است که پیدا کردن

بر روی سکوی سنگی راهرویی در زیرزمین ساختمان کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان واقع در خیابان حجاب یک فلاسک بزرگ چای گرم و تعدادی لیوان یکبار مصرف که هر از گاهی دانشجویان خسته را به طرف خودش می‌کشاند نشانه‌ای است از اینکه هنوز ما را فراموش نکرده‌اند. این فلاسک بزرگ چای زمانی در ساختمان قدیمی مرکز نشر دانشگاهی همراه ما بوده است. در ساختمان جدید مرکز، در دانشگاه تربیت معلم و اینک در کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان هم. برای ترم آینده انتظار هرجایی را برای تشکیل کلاسها داریم. تالار وحدت، سینما استقلال و حتی قداسیون جودو. فرقی نمی‌کند.

خبرنامه
مرکز نشر دانشگاهی
شماره یازدهم
اردیبهشت - خرداد ۱۳۸۵

۱۸

و حالا ما جماعتِ کارمند،

میراث یک و نیم قرن

شلخته‌نویسی را در

دست گرفته‌ایم و گویا به

هیچ‌وجه نمی‌خواهیم آن

را از دست بدهیم

عریضه‌نویسان سرانجام ماحصل تجربه‌هاشان را صحیح و سالم به اخلاف اداره‌جاتی‌شان واگذار کردند، اما خودشان، بر خلاف کاتبان، به کلی منقرض نشدند. (باقی‌مانده نسلهای بعدی آنها ظاهراً از جلو دادگستری به جلو اداره گذرنامه و سفارت‌خانه‌های خارجی نقل مکان کرده‌اند.)

اختراع خودکار نقطه عطفی در تاریخ تکاملِ نثر فارسی اداره‌جاتی است. قبل از ظهور این وسیله، اداره‌جاتی‌های اولیه قلمشان را در لایقه دوات فرو می‌کردند و بسیار باطمینان، و اغلب به خط شکسته نستعلیق، مهمل می‌نوشتند، اما خودکار سرعت مهمل‌نویسی را چندین بار افزایش داد و بی‌گمان در تحولات بعدی و در تکامل آشفته‌نویسی و شلخته‌نگاری نقش بسیار بااهمیتی ایفا کرد... (این تاریخچه طولانی را همین‌جا درز می‌گیریم.)

و حالا ما جماعتِ کارمند، میراث یک و نیم قرن شلخته‌نویسی را در دست گرفته‌ایم و گویا به هیچ‌وجه نمی‌خواهیم آن را از دست بدهیم. یعنی در اواخر قرن چهاردهم هجری شمسی، مقارن با اوایل قرن بیست و یکم میلادی، هنوز دوست داریم از بدترین نمونه‌های نثرِ اواسط قرن سیزدهم هجری قمری تقلید کنیم.

آنچه در بالا آمد، چکیده بخشهایی است از رساله مفصلی با عنوان «یکصد و پنجاه سال شلخته‌نگاری در ایران — یک بررسی تاریخی» که به دست محقق ناشناس تألیف شده است. در نگاه اول، آدم فکر می‌کند نویسنده این رساله کمی قصد شوخی داشته است، ولی خوب که فکر می‌کند، می‌بیند بله، واقعاً داشته است... بگذریم.

۱- برگرفته از: به زبان آدمیزاد، نوشته رضا بهاری (با اجازه خودش). رضا بهاری در سال ۱۳۸۲ کارگاهی در مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور برگزار کرد به اسم کارگاه پاکیزه‌نویسی در مکاتبات اداری. این نوشته برگرفته از یادداشتهای اوست از این کارگاه.

نرسیده است. میراث ادبیاتی کاتبان قاجار را دو گروه اهل قلم در دست گرفتند. یکی گروهی که افرادش به طرف مطبعه و مطبوعات رفتند و کتاب و روزنامه منتشر کردند. اینها چون آدمهای بافرهنگ و باقریحه‌ای بودند سرانجام خودشان را — اگرچه در درازمدت —

از چنگالِ نثرِ بیمار و مهمل کاتبان رها کردند و چنان متحول شدند که حالا سالهاست نثر کتابهای جدی و مطبوعات معتبر ما عموماً معقول و پاکیزه است. گروه دوم «عریضه‌نویسان» بودند که نثر اداری امروز ما در واقع دنباله آثار مشعشع آنهاست.

با انقلاب مشروطیت مقوله عدل و داد — که از زمان انوشیروان دادگر تا عصر مظفر عادل به کلی فراموش شده بود — دوباره مورد توجه قرار گرفت و نهادی به نام عدلیه تأسیس شد. عریضه‌نویسان آدمهای فرصت‌طلبی بودند که بلافاصله به صورت خودجوش در مقابل عمارت‌های عدلیه و بعداً جلو ساختمانهای دادگستری بساط پهن کردند. مردم که حدود دو هزار سال تمام گله و شکایت‌هایشان از حکام و از یکدیگر را در دلشان مدفون کرده بودند، ناگهان به عدلیه و دادگستری هجوم آوردند و چون خط و ربطی نداشتند، درد دل‌هایشان را روی بساط عریضه‌نویسان ریختند. و اما این عریضه‌نویسان اگرچه صاحب مال و منال و سرمایه‌ای نبودند که بتوانند به کسب آبرومندانه‌تری بپردازند، در عوض سواد درست و حسابی هم نداشتند. شبها کلیشه‌های فاخر کاتبان قاجاری را «از بر» می‌کردند و روزها آنها را با شکوه‌های کوچه و بازاری مردم می‌آمیختند و عریضه‌هایی انشاء (با همین همزه غلیظ) می‌کردند که اغلب به غلط‌های املائی هم آراسته بودند. اینها وقتی حالشان خوش بود، حتی مرتکب صنایع ادبی نیم‌بند هم می‌شدند. خلاصه کلام، کار اصلی عریضه‌نویسان تا چند دهه پس از ظهورشان نوشتن مهملات بود. اما بعدها، پس از ورود ماشین تحریر به صحنه، وظیفه‌شان تغییر کرد و به تایپ کردن مهملات تبدیل شد.

هر یک از آنها به تنهایی کار دشواری است. از دانشجویان دوره‌های قبل که سؤال می‌کردیم نامه‌های اساتیدی همچون احمد سمیعی، ابوالحسن نجفی، علی اشرف صادقی، عبدالحسین آذرنگ، عابدینی، باطبی و ... را می‌شنیدیم. اما تعدادی از این اساتید و هریک به دلیلی دیگر در کلاسهای دوره ویراستاری مرکز نشر حضور ندارند.

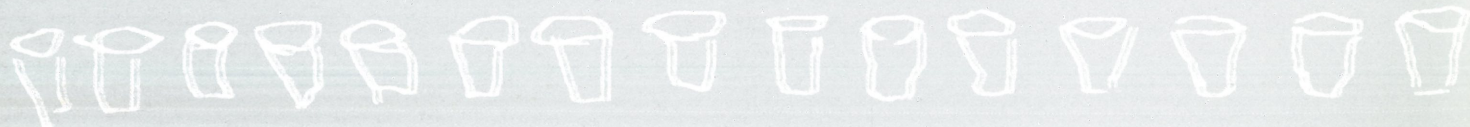
مشکل دیگر به نبودن طرح درس مشخص برای واحدها برمی‌گردد. کاملاً پیداست واحدهایی که در دوره ویراستاری ارائه می‌شوند با مطالعه و دقت و کاملاً حساب‌شده انتخاب شده‌اند. اما برای هر واحد درسی باید طرح درس مشخصی تدوین شود تا استاد مربوطه بر اساس آن مسئولیت تدریس را بپذیرد و به اجرای آن متعهد باشد. گاه بعضی از اساتید از دانشجویان می‌پرسند چه

مباحثی را ارائه کنند.

مشکل مکان برگزاری کلاسها هم بیش از همه دوره‌ها گریبانگیر دانشجویان دوره یازدهم شده است.

به نظر می‌رسد مرکز نشر دانشگاهی باید در مورد برگزاری این دوره‌ها تجدید نظر کند. در حال حاضر زحمات برگزاری این دوره ارزشمند آموزشی از قبیل تأمین استاد و مکان و ... بر دوش یک یا حداکثر دو نفر در مرکز نشر دانشگاهی است و بیش از این نمی‌توان انتظار داشت.

در این مجال اندک از حدیث کهنه ارتقای مدرک ارائه‌شده در این دوره به کارشناسی ارشد صحبتی نکردیم که گویا از موضوعات کاملاً فراموش شده است...

نخستین

هم اندیشی استاذار د سازی

آفتاب

* Double Pression has been established by SYLVE JET.
* The arrays F, SECOND, and I contain 9 values of function.
* The arrays F, SECOND, and I contain 9 values of function.

He's a really kind, sensitive

اصطلاحات

تألیف، ترجمه، گردآوری، تبخیز، آفتاب، زیر نظر، تنظیم، تدوین

BILL YOUNG - SACKED

The news about Bill Young's sudden dismissal is heart-breaking. As his students, we should let the Principal know how we are shocked and angry we feel. Bill is taking action against the college to get them to back down. We must help him all we can.

He's been at the college for ages. He's a really kind, sensitive guy and you can always count on him to listen when you've got a problem. What's more, he's usually been on our side - remember the student strike last year when he persuaded the Principal to agree to some of our demands for necessary changes to the college rules? Bill didn't let us down then, did he? Now it's our turn to support him.

They say he's been ripping off the college funds, which is quite ludicrous. Who could you trust more than Bill? Perhaps

زمان: پنجشنبه ۴ خرداد ماه ۱۳۸۵، ساعت ۹ الی ۱۷

میراثه مرکز نشر دانشگاهی

مدیر مسئول: دکتر فرید مَر

دبیر تحریریه: حبیب‌الله حبیبی فهم

امور هنری: روح‌اله گیتی‌نژاد

عکسها از: محمدرضا شاهرخی‌نژاد، محمد حبیبی منصور

با تشکر از: زهرا رحیم‌دل، پروین زنجانی، سیدمجتبی نوری، اکرم راسخ، شهلا تقوی، و حمیدرضا دمیرجیلو

نشانی: تهران، خیابان خالدا سلامیولی، کوچه سوم، شماره ۱۸، طبقه دوم، دفتر مجلات، تلفن: ۸۸۷۲۲۴۹۸-۹

www.iup.ir